

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 39/2021)

София, 13 октомври 2021 г.

Съдържание

1.	Проведени основни селскостопански мероприятия към 07.10.2021 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Площи и производство на тютюн	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	5
2.	Есенна кампания.....	5
3.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури	6
3.2	Плодове и зеленчуци	7
4.	Цени	7
4.1	Зърнени и маслодайни култури	7
4.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), общински служби по земеделие и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни селскостопански мероприятия към 07.10.2021 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

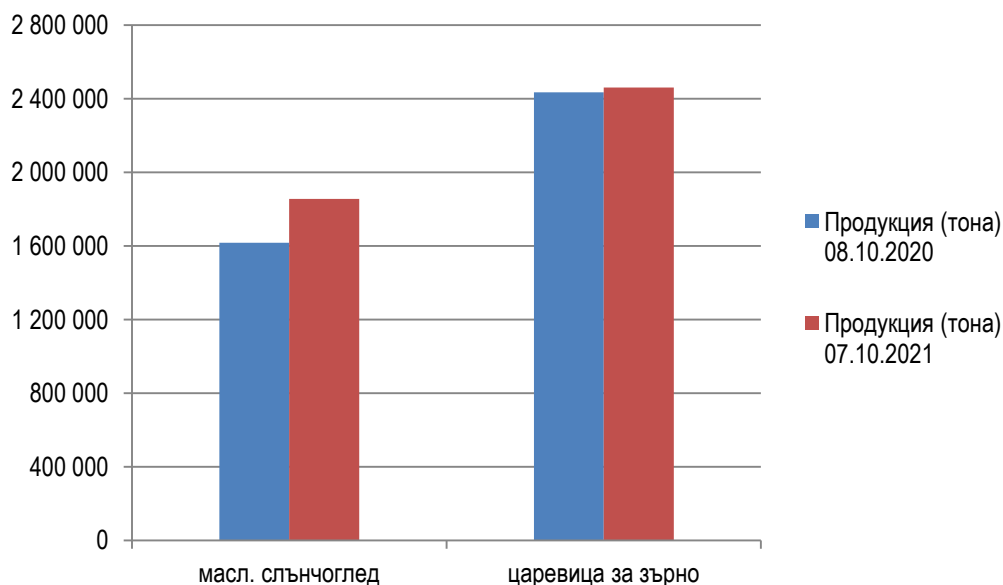
По оперативни данни, към 07.10.2021 г. са прибрани 1 856,6 хил. тона маслодаен слънчоглед и 2 461,7 хил. тона царевица за зърно. Независимо от по-бавния темп на реколтиране на площите, количествата са съответно с 14,8% и 1,1% над отчетените по същото време на миналата година, вследствие на по-високите добиви от единица площ.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 07.10.2021 г.

	07.10.2021					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	837 888	776 370	92,7%	1 856 587	239	3,5%	-2,8%	14,8%	18,3%
царевица за зърно	573 596	418 669	73,0%	2 461 719	588	0,0%	-16,8%	1,1%	21,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 07.10.2021 г., сравнено със същия период на 2020 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

На този етап събраният тютюн от типовете „Вирджиния“ и „Бърлей“ е съответно с 22,9% и 0,2% повече на годишна база, като получените значително по-високи средни добиви от декар компенсират намалението на реколтираните площи. Производството на Ориенталски тютюн е с 6,3% под миналогодишното, поради редуциране на площите.

Площи и производство на тютюн към 07.10.2021 г.

	07.10.2021				Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 343	2 343	3 626	155	-9,1%	-9,1%	-6,3%	3,3%
Тютюн-Вирджиния	956	951	1 793	189	-24,1%	-22,9%	22,9%	60,2%
Тютюн-Бърлей	191	191	507	265	-31,8%	-27,1%	0,2%	37,3%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ОСЗ, обработени от МЗХГ

1.3 Площи и производство на зеленчуци

При съществено по-високи добиви от декар, към 7 октомври 2021 г. продукцията от картофи е с 3,7% над нивото отпреди една година, а тази от дини и пъпеши - респективно с 29,7% и 22%. Засега добитите количества пипер, домати, краставици и зеле от открити площи изостават с между 1,7% и 37,9% на годишна база, което се дължи основно на по-късното прибиране на реколтата.

Общото производство на оранжерийни домати и краставици от началото на 2021 г. до момента е съответно с 5% и 7% над миналогодишното.

Площи и производство от зеленчуци, дини и пъпеши към 07.10.2021 г.

	07.10.2021				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	10 605	8 262	150 566	1 822	9,8%	-6,7%	3,7%	11,1%
домати на открито	2 248	2 132	35 016	1 642	-21,5%	-23,5%	-26,2%	-3,5%
краставици на открито*	509	505	7 946	1 573	-34,5%	-33,8%	-26,2%	11,5%
пипер на открито	2 695	2 489	39 472	1 586	4,4%	-3,1%	-1,7%	1,5%
зеле	1 220	417	8 164	1 958	-10,2%	-21,2%	-37,9%	-21,2%
дини	4 960	4 689	104 344	2 225	7,3%	7,4%	29,7%	20,7%
пъпеши	2 778	2 701	32 713	1 211	1,5%	-0,4%	22,0%	22,4%
домати в оранжерии	465**	457**	39 440	8 630	-15,0%	-7,7%	5,0%	13,7%
краставици в оранжерии	449**	427**	45 050	10 550	2,0%	-0,5%	7,0%	7,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати площи.

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

По отношение на трайните насаждения, обхванати от оперативното наблюдение, се отчитат разнопосочни тенденции спрямо същия период на миналата година. Прибраните количества праскови, сливи, малини и десертно грозде нарастват в рамките на 2,8% - 11,4% на годишна база. При прасковите и сливите това е вследствие на по-големия размер реколтирани площи до момента, а при малините и десертното грозде – поради увеличение на средните добиви от декар. На този етап производството на ябълки, круши, орехи и винено грозде е в границите от 3,9% до 21,7% под миналогодишното.

Площи и производство от трайни насаждения към 07.10.2021 г.

	07.10.2021				Изменение на годишна база, %		
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	4 598	2 192	19 617	895	-24,6%	-21,7%	3,8%
круши	633	466	2 184	469	16,8%	-8,2%	-21,3%
праскови	3 005	2 994	22 301	745	4,1%	2,9%	-1,1%
сливи	9 181	8 891	60 668	682	13,1%	11,4%	-1,6%
кайсии	2 950	2 950	23 009	780	*	*	*
орехи	9 219	3 176	4 405	139	4,3%	-3,9%	-7,9%
малини	1 860	1 817	6 410	353	-6,2%	8,0%	15,4%
лозя винени	33 018	23 524	143 080	608	-17,8%	-8,0%	12,0%
лозя десертни	2 771	2 571	14 465	563	-4,3%	2,8%	7,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХГ

* Няма данни към същия период на 2020 г.

Забележка: Данните за площи за реколтиране с праскови, сливи, орехи, малини и винени лозя от предходния бюлетин са ревизирани.

2. Есенна кампания

Продължава сеитбата на есенните култури за реколта `2022. Към 7 октомври 2021 г. засетите площи с маслодайна рапица, ръж и тритикале са с между 14,2% и над два пъти повече спрямо година по-рано, докато при пшеницата и ечемика се наблюдава известно забавяне на кампанията.

Засети площи с есенници към 07.10.2021 г. (ха)

Култура	08.10.2020	07.10.2021	Изменение
пшеница	90 598	62 319	-31,2%
ечемик	12 509	6 432	-48,6%
маслодайна рапица	59 923	78 916	31,7%
ръж	204	540	164,7%
тритикале	739	844	14,2%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХГ

3. Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

От началото на настоящата пазарна година до 10 октомври 2021 г. през Пристанище Варна¹ са изнесени общо 765,8 хил. тона пшеница (в т. ч. 3,4 хил. тона през последната седмица), което представлява ръст от над два пъти на годишна база. Експортът на ечемик през порта също е значително над отчетения година по-рано – с близо 74%, като през последната седмица са натоварени 21,1 хил. тона. Все още не са преминавали количества с рапица от реколта `2021.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	05.07.2020 – 10.10.2020	05.07.2021 – 10.10.2021	Изменение на годишна база
пшеница	375 345	765 781	104%
ечемик	43 228	75 188	73,9%
рапица	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2021 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

При отчетени 33,2 хил. тона за последната седмица, общият експорт на царевица през Пристанище Варна от началото на септември 2021 г. до момента изостава със 7,4% на годишна база. Няма данни за преминали товари със слънчоглед от новата реколта през порта.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	30.08.2020 – 10.10.2020	30.08.2021 – 10.10.2021	Изменение на годишна база
царевица	176 796	163 767	-7,4%
слънчоглед	0	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

На този етап не е регистриран износ на царевица и слънчоглед – реколта `2021 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

От началото на съответните пазарни години (м. юли 2021 г. за есенните и м. септември 2021 г. за пролетните култури) до 10 октомври 2021 г. е реализиран минимален внос на царевица през Пристанище Варна - 3,9 хил. тона. Все още няма данни за осъществен импорт на пшеница, ечемик, рапица и слънчоглед през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 37/2021, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юли 2021 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 37/2021, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

4. Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 6 октомври 2021 г. средните изкупни цени на пшеница (хлебна и фуражна), слънчоглед и царевица за страната са в рамките на 1,9% - 2,6% над нивата от предходната седмица, а тази на ечемика остава без промяна. Не е отчетено изкупуване на рапица.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 06.10.2021 г., лв./тон без ДДС

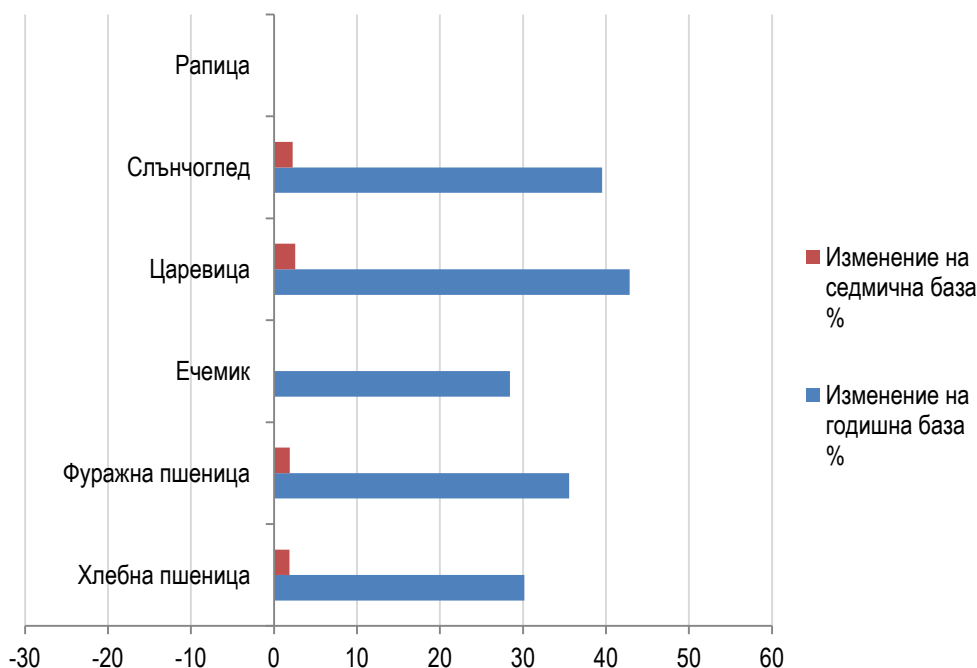
	07.10.2020	29.09.2021	06.10.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	338	432	440	30,2	1,9
Фуражна пшеница	315	419	427	35,6	1,9
Ечемик	278	357	357	28,4	0,0
Царевица	308	429	440	42,9	2,6
Слънчоглед	751	1 025	1 048	39,5	2,2
Рапица	723	980	*	-	-

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

** Няма данни*

Поскъпването на основните зърнени и маслодайни култури спрямо година по-рано е в границите от 28,4% (ечемик) до 42,9% (царевица).

**Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към
06.10.2021 г.**

4.2 Плодове и зеленчуци

При предлагането на едро на плодове и зеленчуци на тържищата като цяло се наблюдава понижаване на цените в рамките на последната седмица. Пиперът (зелен и червен), десертното грозде, прасковите, картофите, дините, оранжерийните краставици и зелето поевтиняват с между 2,9% (десертно грозде) до 11,8% (зеле) на седмична база. Единствено при цените на оранжерийните домати и ябълките се отчита повишение, съответно с 3% и 5,2%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.10.2021 г., лв./кг

	09.10.2020	01.10.2021	08.10.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,66	0,81	0,75	13,6	-7,4
домати (оранжерийни)	2,08	2,03	2,09	0,5	3,0
домати (открити площи)	1,29	1,19	*	-	-
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,30	1,86	1,65	26,9	-11,3
краставици (открити площи)	1,10	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,14	1,39	1,35	18,4	-2,9
пипер (червен)	1,27	1,73	1,62	27,6	-6,4
зеле	0,61	1,02	0,90	47,5	-11,8

	09.10.2020	01.10.2021	08.10.2021	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
дини	0,57	0,44	0,40	-29,8	-9,1
пъпеши	*	1,30	*	-	-
праскови	2,17	2,16	2,03	-6,5	-6,0
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,22	1,16	1,22	0,0	5,2
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	1,34	1,37	1,33	-0,7	-2,9

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

Годишните изменения на цените на основните плодове и зеленчуци са преобладаващо в посока нагоре. Картофите, оранжерийните краставици, пиперът (зелен и червен) и зелето се търгуват с между 13,6% и 47,5% по-скъпо, отколкото по същото време на миналата година. При оранжерийните домати, макар и минимално, също е налице увеличение на цената – с 0,5%. От друга страна, средната цена на едро на дините е спаднала с 29,8%, а тази на прасковите и на десертното грозде – съответно с 6,5% и 0,7%. Ябълките се предлагат на същата цена като година по-рано.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 08.10.2021 г.

